

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

538. meddelelse. 28. april 1955.

A. Forsøgsresultater.

Forsøg med kartoffelsorter 1951-54

Ved statens forsøgsstationer er forsøgene med de i 514. meddelelse omtalte kartoffelsorter fortsat i 1954.

Forsøgene er gennemført på let lermuld ved Lyngby, på ret god sandjord ved Tylstrup og på let sandjord ved Jyndeved, Lundgaard og Studsgaard. Læggematerialet, som er fremavlet og opbevaret ved Tylstrup, er let forspiret før lægning. Der er i forsøgene sprøjtet 2 gange mod skimmel. Forsøgene er gennemført i 2 afdelinger efter tidlighed. I afsnittene A og B anføres gennemsnit af alle stationer. Af bilaget (tabel 1 og 2) fremgår, at sorterens udbyttemæssige rækkefølge i en del af forsøgene afviger fra gennemsnittet.

A. Middeltidlige sorter.

Denne forsøgsrække, der omfatter sorter, som med en enkelt undtagelse må henregnes til spisekartofler, er gennemført ved samtlige foran nævnte stationer og med de første 5 sorter i alle 4 år, medens Katahdin først er indgået i 1952. Bintje har været målesort. For Katahdin er resultaterne omregnet i forhold til gennemsnittet for de sorter, der har været med i alle år. Ved Jyndeved har udbyttet af Bintje for årene 1951—1953, på grund af et isoleret tilfælde af kartoffelbrok, måttet beregnes ud fra et sideløbende forsøg på en naboejendom.

Hovedresultatet af forsøgene er anført i nedenstående oversigt, hvor læggekartoflerne er fradraget vægtudbyttet af knolde.

Middeltidlige sorter.

Sort	Antal hkg		Udbytte af knolde					Karakter for		
	for- søg ha.	pr. ha.	Forholdstal ialt	over 50 mm	under 30 mm	under 30 mm	g pr. knold	pct. tørstof	tidlig- hed ¹⁾	skim- mel ²⁾
1951-54										
Bintje.....	20	342	100	100	100	100	64	19.6	4.5	9.2
Record.....	20	367	107	154	81	54	74	22.0	5.5	3.9
Craigs Defiance .	20	398	116	139	103	92	71	18.6	5.0	8.3
Matador.....	20	364	106	141	89	38	79	21.9	6.0	4.8
Arran Banner ..	20	381	111	216	49	38	96	19.0	6.0	5.8
1952-54										
Katahdin.....	15	295	86	157	45	31	82	18.9	4.6	8.8

¹⁾ 1 = tidligst, 10 = sildigst

²⁾ 0 = ikke angrebet, 10 = helt ødelagt.

Af de sorter, der har været med i 4 års forsøg, har Craigs Defiance givet højest knoldudbytte ialt efterfulgt af Arran Banner. Record og

Matador, der står omtrent lige, har givet henholdsvis 7 og 6 pct. større udbytte af knolde end Bintje. Katahdin har været lavestydende og har givet 14 pct. mindre end Bintje.

I udbytte af mellemstore knolde (30—50 mm), der har størst interesse som salgsvare, ligger Craigs Defiance og Bintje i spidsen, medens Record, Katahdin og Arran Banner, der er storknoldede, har givet lavest udbytte.

Sorternes knoldform er gennemgående oval til rundoval, dog har Craigs Defiance ovale til langovale og Katahdin nærmest runde knolde. Med undtagelse af Arran Banner, der er noget dybøjet, er knoldene hos samtlige sorter glatte til ret glatte med Bintje som den mest fladøjede. Kødfarven er hos Bintje og Record gul, hos de øvrige hvid. Med henblik på undersøgelse af kvaliteten er der i alle år gennemført kogeprøve efterår og forår i avlen fra forsøgene, for Lundgaards vedkommende dog kun i 1953. Det gennemsnitlige resultat af 30 undersøgelser (Katahdin 22) er anført i tabel 1. Bintje og Record skiller sig ud med den bedste smag og med mindst tilbøjelighed til mørkfarvning. Craigs Defiance og Katahdin er de mest faste i kog.

Bintje og Katahdin er tidligst, Matador og Arran Banner sildigst. Bintje og Katahdin er modtagelige for kartoffelbrok, de øvrige sorter er immune. Bedømmelsen for modtagelighed for skimmel på toppen er gennemført i 8 forsøg, hvor Bintje, Katahdin og Craigs Defiance — de tidligste sorter — blev stærkest angrebet. Sorternes forhold overfor rynkesyge og bladrullesyge er undersøgt ved dyrkning 2 år ved Lyngby uden bortlugning af syge planter og påfølgende sammenligning i forsøg ved Lyngby og Tylstrup med fremavl fra Tylstrup. Matador og Arran Banner viste størst modtagelighed. Udbyttenedgangen var henholdsvis 60 og 28 pct. Katahdin gav ingen tilbagegang. For de øvrige sorter var udbyttenedgangen 10—15 pct.

Bintje har givet noget mindre udbytte end de øvrige sorter med undtagelse af Katahdin, der er lavestydende, men Bintje har de bedste kvalitetsegenskaber. Record er også af ret god kvalitet, men er tilbøjelig til at koge ud. For de øvrige sorter lader kvaliteten en del tilbage at ønske.

B. Sildige sorter.

Denne forsøgsrække, der omfatter sorter til foder- og industribrug, er gennemført ved de jyske stationer i alle år og fra 1952 tillige ved Lyngby. For de sorter, der kun har været prøvet i et kortere åremål, er udbyttet beregnet i forhold til gennemsnittet af de tre sorter, der har deltaget i alle år. Dianella og Alpha har været målesorter.

Forsøgenes gennemsnitsresultater, hvor læggematerialet er fra draget vægtudbyttet af knolde, fremgår af efterfølgende oversigt.

Af de sorter, der har været med i alle år, har Dianella givet højest udbytte af tørstof efterfulgt af Tylstrup 38125. I to års forsøg er Tylstrup 44346 Dianella betydeligt overlegen med et merudbytte af tørstof på 12 pct. Urtica, der er prøvet i 3 år, har af tørstof givet 3 pct. mindre end Dianella. De øvrige sorter har givet fra 7 til 10 pct. lavere udbytte af tørstof end Dianella. Dianella har ligget på førstepladsen ved Lyngby i 1952 og 1953, ved Jyndevad i 3 å 4 år og ved Tylstrup i 1951 og 1952. Tylstrup 44346, der kun er prøvet i to år, er nr. 1 i begge år ved Lundgaard og Studsgaard, ved Lyngby og Jyndevad i 1954 og ved Tylstrup i 1953.

Dianella og Urtica har den højeste tørstofprocent, medens Alpha og Tylstrup 38089 ligger lavest. Alpha, Tylstrup 44346 og Gloria har de største knolde. Urtica og Tylstrup 38089 skiller sig ud som de mest

Sildige sorter. 1951-54.

Sort	Antal for-søg	hkg pr. ha					Karakter for		
		knolde	tørstof	tørstof	tørst.	knold	tidlighed ¹⁾	angreb ²⁾	
1951-54									
Dianella	19	380	89.8	100	23.6	71	7.2	4.6	
Tylstrup 38125	19	391	87.8	98	22.5	66	6.7	5.3	
Alpha	19	381	83.1	93	21.8	84	7.1	4.7	
1951-53									
Gloria	14	353	82.5	92	23.4	76	7.8	2.2	
1951-52									
Tylstrup 38089	9	393	80.4	90	20.5	63	8.1	2.3	
1952-54									
Urtica	15	368	86.9	97	23.6	62	6.7	3.4	
1953-54									
Tylstrup 44346	10	458	100.8	112	22.0	77	8.1	1.0	

¹⁾ 1 = tidligst, 10 = sildigst

²⁾ 0 = ikke angrebet, 10 = helt ødelagt.

småknoldede. Urtica og Tylstrup 38125 er tidligst, medens de to tylstrupsorter, 38089 og 44346, samt Gloria er sildigst og samtidig mindst modtagelig for angreb af skimmel på toppen. Med undtagelse af Tylstrup 38089 og Tylstrup 44346 er samtlige sorter immune mod kartoffelbrok. Tylstrup 44346 vil trods dens betydelige ydeevne og modstandsdygtighed mod skimmel ikke blive udsendt på grund af, at den er modtagelig for kartoffelbrok.

Bortset fra Tylstrup 44346 har Dianella givet højest udbytte af tørstof, og tørstofprocenten er høj. Tylstrup 38125 og Urtica, der ligger Dianella nærmest i ydeevne, er begge småknoldede, og hos Urtica er topvæksten noget uensartet.

Bilag til 538. meddelelse.

Tabel 1. Middeltidlige kartoffelsorter 1951—54.

Sort	hkg knolde pr. ha					Karakter for		
	Lyngby	Jydevad	Lundgaard	Studs-gaard	Tylstrup	smag ¹⁾	udkogning ²⁾	mørkfarvn ³⁾
1951-54								
Binthe	372	352	337	341	311	7.6	1.1	1.9
Record	375	359	359	390	353	7.3	1.5	2.3
Craigs Defiance	412	436	350	365	430	4.8	0.6	2.8
Matador	370	345	366	368	373	6.5	1.4	3.2
Arran Banner	396	395	369	346	404	5.2	1.0	2.6
1952-54								
Katahdin	271	340	304	286	301	5.4	0.4	2.8

¹⁾ 0-10 (10 = bedste smag)

²⁾ 0-10 (10 = helt udkogt)

³⁾ 1-10 (10 = helt sort)

Tabel 2. Sildige kartoffelsorter 1951—54.

Sort.	hkg knolde pr. ha					hkg tørstof pr. ha				
	Lyng- by*)	Jynde- vad	Lund- gaard	Studs- gaard	Tyl- strup	Lyng- by*)	Jynde- vad	Lund- gaard	Studs- gaard	Tyl- strup
1951-54										
Dianella	397	422	328	308	448	93.1	94.0	80.2	69.0	113.8
Tylstrup 38125..	377	432	349	333	462	84.3	90.7	78.3	71.4	113.7
Alpha	383	384	355	341	441	83.1	81.0	78.7	71.9	101.0
1951-53										
Gloria	330	321	370	339	400	76.1	72.3	91.0	77.4	94.3
1951-52										
Tylstrup 38089..	334	430	384	332	470	65.1	82.6	80.5	67.3	102.9
1952-54										
Urtica	331	381	358	345	417	78.0	83.5	85.8	76.8	108.0
1953-54										
Tylstrup 44346..	434	457	471	407	513	96.2	95.8	105.6	84.8	121.1

*) 1952—54.

Abonnement på korte meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur kan tegnes på ethvert postkontor og hos postbudet under navn af »Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur«.

Abonnementsprisen er 3 kr. om året, postpenge iberegnet.

Anmeldelse om adresseændring må indgives til postvæsenet.

Trykt i 20.000 eksemplarer.